

»SLOVENE« velja
po pošti na vsa strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
na celo leto naprej... K 84—
na pol leta " " " " 42—
na četrt leta " " " " 21—
na en mesec " " " " 7—
Kajnoststvo celoletno K 95—
Sobotna izdaja:
na celo leto " " " " K 15—
na inozemstvo " " " " 20—

SLOVENE

==== Inserati: ====
Enostolpna petlivrstna (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat " " " " no K 1-20
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglaš 9/9 mm K 4—
==== Poslano: ====
Enostolpna petlivrstna K 3—
Izba za vsak dan izveniš po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Razpisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7563.

Italijansko-nemške spletki.

LDU. Celovec, 27. maja. (DKU.) Dopisni urad koroškega deželne odbora poroča:

Iz dobro poučenega italijanskega vira smo poizvedeli, da izvira le iz praznih kombinacij francoskih krogov poročilo lista »Journal des Debats«, po katerem namerava Italija zahtevati kot kompenzacijo za Adrijo Gorenjo dravsko dolino z Beljakom vred.

Gotovo je le to, da porablja Italija ves svoj vpliv, da bi dobila nepretrgano železniško zvezo med Nemško Avstrijo in Trstom ter Benetkami preko Trbiža in tudi preko Jesenic. Italija ne bo nikoli pripustila, da bi zvezno črto srednje Evrope z Adrijo pretrgalo jugoslovansko ozemlje.

Kmetova rešitev.

Posebne razmere, ki jih je ustvarila svetovna vojna, so kmečki razred na evropskem kontinentu družabno povzdignile. Stan, ki je bil preje neupoštevani in meščanski polizobraženosti nekaj znak zaostalosti, je zadobil pomen in notranjo silo, ki mu daja samozavest in socialni ugled. Gospodarsko se je osamosvojil in se zaveda, da so njegove organizirane mase temelj državnega življenja in izvor vsega narodnega zdravja. Iz njegovih mas se pretakajo osvežujoči, našo kulturo prenavljajoči sokovi; on je vsled tega predpogoj tudi najvišjim duševnim stremljenjem našega plemena.

Bila bi pa zmeta, ako bi kmet bil mnenja, da si zamore obdržati svoj priborjeni socialni položaj v prihodnjih desetletjih brez boja. Kakor kaže razvoj političnih razmer v Evropi, bo vržen kmet kaj kmalu, morda že jutri v težak, trd boj za pravice svojega stanu. Na daljnem vzhodu se je bitka najbrž že pričela. Včeraj smo poročali, da se kmetje v Rusiji upirajo boljševikom s silo. To poročilo se nam sicer ne zdi verjetno in preveč dobro nam je znana težnja francoskega vladajočega meščanstva, da razveljavi v svetu vse, kar je protikapitalistične in vsled tega seveda v prvi vrsti boljševizem. Kdor pa pozna boljševiška načela vladanja in ima vpogleda v njihovo ustavo, ve, da stoji pod njihovim režimom celo kmetijski proletarijat, vendar v pristranskem, krivičnem položaju. Lenin in Trocki sta započela svojo politično agitacijo v Rusiji, med drugimi z geslom: »Zemlja kmetom!« V trenutku pa, ko sta dobila državni aparat v

svojo oblast, sta proglasila zemljo za državno last in odvzela tako pravno kmetom njihovo imetje. Kmetje se sicer tega niso držali in so se začeli upirati, a nastal je zanje vendar neljub položaj, ki jih je potisnil v težak boj proti državni oblasti.

Tudi v političnem oziru se je zgodila kmetom krivica. Kdor ni bil boljševiškega prepričanja, je izgubil volilno pravico, ni smel sklicati shoda in ne ustanoviti društva. Vsi listi neboljševiških kmetov so bili ustavljeni in njih nadaljnje izhajanje prepovedano. Vsak odpor je bil z oboroženo silo potepan. Da, celo kmetje iz boljševiške stranke same so v Rusiji ostalim strankinim pristašem zapostavljeni. V sovet izvoli 125.000 kmetov enega ljudskega zastopnika; delavcem zadostuje število 25.000 glasov, da morejo odpustiti enega predstavnika v sovet. En delavec velja tedaj v boljševiški stranki sami za pet kmetov. Umevno je tedaj, da kmetje v Rusiji ne morejo biti izvanredno navdušeni za politični sestav, ki je bil tamkaj izključno delavcu, najtrdnjejši opori in zaslombi Lenina, prirojen. Če bi bil kmet v Rusiji bolj izobražen in imel večjo moč organizacije, bi bil že zdavnaj započel boj za enakopravnost svojega stanu.

Iste težnje v presoji kmečkega vprašanja kažejo tudi špartakisti in neodvisniki v Nemčiji; tam bo napačila za kmeta ura silovitih borb. Če se ne bo strnil v enotno, trdno organizacijo, bo podlegel in roboval v neenakopravnosti drugim, njemu sovražnim razredom.

Tudi socialna demokracija v Nemški Avstriji se ne razlikuje mnogo od svojih somišljenikov in prijateljev v Nemčiji. V svojem osnovnem glasilu »Arbeiterzeitung« je svojim strankinim pristašem nedavno razlagala, da je za zdaj še nemogoče, da prevzame delavstvo diktaturo nad ostalimi sloji države. Kmetje da so premočni in prezvedni, da bi dovolili tako gospodstvo nad svojim stanom. S tem je pa obenem rečeno, da bi bili socialni demokrate pripravljeni zagospodariti nad kmeti, če bi bile prilike ugodne in bi kmet svoje sile drobil in šibil.

Jasno je, da nočemo govoriti proti delavstvu. Kajti odlični in trden del naše stranke obstoji iz delavskega proletariata. Naša skrb in naša ljubezen gre vsemu delavnemu ljudstvu. Smo zato proti nadvladi enega dela nad vsemi drugimi.

Ravno tako jasno pa je, da zahteva splošni evropski položaj od našega kmeta enotne, nedeljene organizacije. Železno organizirana kmečka armada mora biti pripravljena. Če bodo pravice in čast kmečkega naroda v nevarnosti, bode kmeti armade pretresel zemljo. Vse, kar

drobi moč naše kmečke organizacije, je izdajstvo nad najvišjimi interesi tega stanu. Ker je naša država poleg tega še kmečka država, pomenja to v teh časih poskus, ki ga mora kmet podreti na tla. Modrost in politična pamet našega kmeta, skrb za bodočnost in obstanek mora manevre, kakor so »Kmetijska jugoslovanska stranka« zdrobiti v nič.

Enotna organizacija je kmetova rešitev!

Nemci na Koroškem zopet napadajo.

Ljubljanski dopisni urad poroča dne 27. maja poluradno: V odseku Slovenji Gradec je delovalo nemško topništvo. Odalo je več kot 100 strelcev na naše čete. Sovražne patrole so prekorščile štajersko demarkacijsko črto in napadle naše predstraže. Bile so odbite. Zanimivo je pri tem, da Nemci nadaljujejo svoje napade na naše čete v času, ko se na mirovni konferenci odločuje meja med Nemci in našo kraljevino. Ker je vprašanje naših meja prišlo v odločilno stanje, je upati, da se bodo sporne točke meja mirnim potom rešile.

Mirovni posvet.

Izročitev pogodbe Nemški Avstriji odgojena.

LDU. Lyon, 27. maja. (Brezlično.) V krogih ameriške delegacije pri mirovni konferenci vlada veliko razočaranje in nezadovoljstvo, ker se je izročitev mirovne pogodbe nemško-avstrijskim delegatom že zopet odgodila na nedoločen čas.

Nemčija ne podpisuje?

LDU. Berlin, 26. maja. (DunkU.) »Berliner Tageblatt« javlja iz Ženeve, da je izročila nemška delegacija skupno z noto glede vojne odgovornosti tudi posebno spomenico o vprašanju vojne krivde.

LDU. Berlin, 26. maja. (DunkU.) »Berliner Tageblatt« javlja iz Haaga: Iz raznih virov se domneva, da nemška delegacija stavljenih pogojev ne bo podpisala. Optimistično razpoloženje zadnjih dveh dni v Parizu se je obrnilo v nasprotno smer.

Razočarana Nemška Avstrija.

LDU Dunaj, 26. maja. (ČTU) Nemško-avstrijski uradni krogi so v veliki zadregi zaradi tega, kako v Parizu ravna z nemško-avstrijsko deputacijo. Ta zadrega je najbolj razvidna iz dunajskega časopisa. »Wiener Zeitung« je vedno obetala najrazličnejše kompenzacije, ki da

ji bo dobila Nemška Avstrija. Obetala je, da dobi Nemška Avstrija novo ozemlje in finančne ugodnosti. S svojimi teritorialnimi zahtevami pa Nemška Avstrija ni uspela, in »Arbeiter Zeitung« danes sramljivo priznava v brzojavki iz St. Germaina, da ni šlo za drugo kot za zahodno ogrske komitate, v katerih prebivajo Nemci. Ne more se torej govoriti o teritorialnem odstopu v korist novo nastalih držav na bivšem ozemlju monarhije. Vrh tega pa so Nemški Avstriji samo neobvezno obljubili nemške ogrske komitate, Kar pa se tiče finančnih ugodnosti, trdijo današnji dunajski listi, posebno »N. Wiener Tagblatt« in »Neue Freie Presse«, da hoče ententa Nemško Avstrijo ščititi pred finančno katastrofo s tem, da bo ne samo del predvojnih dolgov, marveč tudi del vojnih dolgov naložila novonastalim državam. To je menda edina in zadnja tolažba dunajskih politikov, nemško-avstrijski delegati se ne morejo pohvaliti z nobenim drugim uspehom. Ententa se tudi na sobotno noto dr. Rennerja ni ozirala in ni odgovorila nanjo; »Neues Wiener Tagblatt« toži, da pariški listi niti objavili niso dr. Rennerjeve note.

Usoda Turčije.

LDU. Versailles, 26. maja. (DunkU.) Večerni listi poročajo: Predsednik Wilson je izrazil v včerajšnji seji sveta četverice o turškem vprašanju mnenje, da se bo ameriški senat najbrž protivil, da prevzamejo Zedinjene države ves mandat med Carigradom, Armenijo in Anatolijo. Nato je bil predlagan kompromis, na podlagi katerega bi obdržala Turčija v Evropi Carigrad in opek pas ozemlja v Mali Aziji, pa tudi nekaj ozemlja in da bi se priznala potem njena neodvisnost. Ta rešitev bo ugajala tudi tistim, ki gledajo na razdelitev Turčije le z nejevoljo.

LDU. Amsterdam, 27. maja. (DKU.) Po brezlični vesti javlja »Reuter«, da je prosil Wilson svet četvorice, naj se pripravi na to, da Zedinjene države ne sprejmejo nobenega mandata za Carigrad ali kak drug del Turčije. Naj se predlaga, da se stavi Carigrad pod mednarodno komisijo, v kateri bi imele glas vse velesile; če pa to ne bi bilo mogoče, naj se izroči uprava Carigrada Grški.

Arabci pač! Kaj pa mi?

LDU. London, 26. maja. (DKU.) Reuter poroča: V poslanski zbornici je naznanil Harmsworth, da je angleška vlada priznala čehoslovsko, poljsko in finsko. Priznala sta se tudi estonski in latviški narodni svet kot dejansko obstoječi korporaciji. Tudi Arabce so priznali kot vojujočo se silo.

LISTEK.

Dr. Jos. S-č.

Stična.

(Konec.)

V Stični nam vse to stopa pred oči. Nehoté se ti zdi, da te zajemljejo davno prošli častitljivi časi, če stopiš v samostan. Čestokrat vidiš menihi pri delu po travnikih in vrtovih, posebno v letni dobi. Celo opat sam ne dela izjeme. Ob takih pogledih ti postane ta starodavni samostan še bolj častitljiv; živo se zaveš onih del naroda našega, ki so že dolga stoletja za nami.

Prestopi prag samostanskega vhoda v klavzuro in začudil se boš nad mirom in tišino, ki vlada povsod po prostranih hodnikih. Zdi se ti, da ni življenja v njih. In vendar ima vsaka celica svojega stanovalca s posebnim delom in posebno nalogo. Zamolkli koraki, ki jih morda tu pa tam zaslišiš, ti pričajo o življenju in delu. Če te po teh prostorih kak menih vodi okrog, govori sicer zaradi gostoljubja s teboj, a tako, da ga jedva slišiš; najrajši pa te pelje v prostore, kjer sme biti razgovor svoboden in glasen: v knjižnico, v rekreacijsko dvorano ali v sprejemnico.

Hodniki so preprosti, brez okraskov in stavbnega nakitja; le malokje vidiš kako starinsko sliko ali kipe, predstavljajoč ti vzore iz samostanskega življenja. Ta kontrast ti ugaja in te vabi k sebi. Če hočeš dobiti globoko vtise, idi v Stično, ostani tam dan in noč, sam bodi, opazuj in ne pusti se motiti. To bivanje v samostanu ti ostane potem neizbrisno zapisano v srcu. Eden najlepših prizorov ti gotovo stopi pred oči, če si kadarkoli popoldne po večernicah čisto sam skrit ob kakem stebri v cerkvi, pa se spredaj na desni vrata odpro in se iz njih prikaže procesija menihov, v dolgih belih haljah, po dva in dva, drugi za drugim. Pojejo. Na koru pa igrajo orgle krasno in ubrano in polno ter spremljajo petje meniške procesije »Salve regina«, »Alma redemptoris mater«, »Ave, regina coelorum«, »Regina coeli laetare alleluja«, kakor je ravno letni čas, se čudovito lepo in polno razlega po cerkvi, dokler se ne ustavi pred podobo Bogorodice na glavnem oltarju. Prizor, ki mu prisostvuješ; glasovi, ki jih slišiš, ti segajo v srce, globoko in nezabno. Idi, poslušaj in videl boš, da je tako.

Cistercijanci so že od sv. Bernarda go-reči častitelji Marije; to češčenje so širili, kamor so prišli; Materi božji so posvečali svoje cerkve in cerkve, ki so jih za ljudstvo ustanavljali in zidali. Celo vrsto cerkva imamo no Doleniskem, ki so od Stične

izšle in od tam dobile nebeško Bogorodico za svojo patrono. Tudi stiška cerkev je že od vsega početka njej posvečena. Vsi Marijini prazniki se tu slovesno obhajajo; vsak dan je pri Marijinem oltarju posebna sv. maša; in če si v cerkvi kak Marijin dan zjutraj, se ti prav gotovo krog sedme ure nudi nezaben prizor: procesija menihov, pojočih Marijine antifone, se pomika od velikega oltarja skozi cerkev in križni hodnik in se konča zopet pri velikem oltarju. Tako lepo in skrivnostno se to sliši in vidi, nehoté se ti misli in čustva ustavijo in srce ti hoče biti tam, kjer so ti menihi, pri mili Bogorodici, pri Bogu...

Za človeka, ki je prežet nadnaravnih resnic, ki želi ves le Bogu živeti, ki hrepeni po božjih globinah, ki ima tako željo, da bi svetu in sebi popolnoma odmrnil in se v Bogu izgubil ter se potapljal v njegovo bistvo in njegove lastnosti, da bi tu v tihi in neprestanem zatajevanju samega sebe žrtvoval za dobrobit cerkve, nesmrtnih duš in svojega naroda, bo imel tak samostan, kakor je stiški, zmerom največjo privlačno silo.

9. Okolica.

Lepa je tudi stiška okolica. Ne more se sicer primerjati z Goriško; drugo je solnce na Goriškem, drugo so kraji, drugo je polje, drugi so vsi letni časi, drug je ljudski značaj. Bogoslovci Goriške in moria niso

mogli pozabiti nobenkrat. Pa tisti, ki so v Stični bili, bodo gotovo i Stično imeli v najlepšem spominu, že radi velike gostoljubnosti, ki jim je edina omogočila neovirani študij in pristop v svetlišče mašništva.

Krasna so ob lepih pomladnih dnevih pota, ki vodijo ven med žitna polja. Murva, smokva, črešnja, breskev in trta, ki delijo v dolgih vrstah po Goriškem njivo od njive, polje od polja, ti tukaj pogleda nikamor ne zapirajo in v vsi krasoti lahko zreš na žito, ki težko pripogiba svoje glave navzdol ali pa prožno in dražestno valovi pod lahnimi pritiski popoldanskih in večernih vetrnih sapic. Krasna so dalje pota bodisi proti št. Vidu ali proti Matnaju ali v Selo ali k Sv. Miklavžu na Gradišče, ali morda malo dalje k Sv. Dubu ali na Pristavo do Sv. Lamberta in razvalin, kjer je nekdaj na svojem gradu stanovala vojvodinja Viridis; vodijo te sedaj skozi gozd ali hosto, kakor tu gozd imenujejo, sedaj preko travnikov. Ena najlepših potov je poleti — a samo poleti — ona ob Stiškem potoku, ki prične zadej za samostanom ter gre globoko zaprta ob desni in levi po strmih večinom gozdnatih gorskih obronkih vedno ob vodi daleč proti severozapadu. Od časa do časa nastane ob potoku kaka ravnica, izpolnjena po mlinih in gospodarskih poslopih. Poldrugo uro lahko hodiš poleti v najlepši senci, preden prideš do izvira, kjer se ti šele odpre pogled in se ti vsta-

Opustitev blokade proti Ogrski.

LDU Lyon, 26. maja. (Brezžično.) Vrhovni gospodarski svet mirovne konference poroča, da so klenile aliirane in asociirane vlade opustiti blokado Ogrske, kakor hitro se bo v tej deželi vzpostavila vlada, ki bo jamčila za povratek normalnih razmer.

Japonska za priznanje vlade Kolčaka.

Lyon, 26. maja. (Brezžično.) Načelniki ameriške, angleške, francoske in italij. vlade so se sestali k seji v ponedeljek jutraj. Na dnevnem redu je bila poleg drugih točk tudi proučitev pogojev, ki bodo merodajni za priznanje vlade admirala Kolčaka. Japonska se načeloma strinja s tem priznanjem.

Zopet nemška nota.

LDU Berlin, 27. maja. (ČTU.) Besedilo splošne note, ki ga je izdelala nemška vlada kot odgovor na mirovno pogodbo, je bilo odposlano včeraj iz Berlina v Versailles. Nota je sestavljena v jako spravljivem tonu. Najvažnejša točka njene vsebine je izjava, da je Nemčija pripravljena, plačati 100 milijard odškodnine. Da se ji omogoči plačanje te vsote, predlaga Nemčija, naj se ji puste njene kolonije in ozemlje ob vzhodni meji, čigar odstopitev zahteva mirovna pogodba. Glede Slezvika in Alzacije - Lorene priporoča Nemčija ljudsko glasovanje. Gornja Šlezija in ozemlje v Vzhodni in Zahodni Prusiji naj ostane nemško brez ljudskega glasovanja. V noti je sprejeta nadalje tudi zahteva mirovne pogodbe, da se odpravi splošna vojaška dolžnost in da se izvede splošna razorožba, s pogojem, da se zgodi to tudi v vseh drugih državah.

Preveč avstrijskih izvedencev.

LDU Dunaj, 27. maja. (ČTU.) »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz St. Germaina: Nemško-avstrijska delegacija vztraja pri svoji izjavi, da bi bilo popolnoma brezmišlno, dopustiti, da bi posedalo tako veliko število raznih izvedencev in zastopnikov posameznih dežel brez vsake koristi v St. Germainu.

Ententa se boji za svoje kupone.

LDU Dunaj, 27. maja. (DKU.) »Neuer Tag« poroča: Ker narodne države na ozemlju bivše monarhije nočejo sporazumne likvidacije, bodo prioritete in delnice cele vrste železniških družb v tekočem letu začasno trpele. Ogrska vlada sploh noče nič plačati, pa tudi ni pričakovati, da bi nemško-avstrijska vlada plačala anuitete ali druge po nekdanji avstrijski vladi prevzete obveznosti onim železnicam, ki težejo popolnoma ali večinoma za ozemlju drugih narodnih držav. Po poročilu lista »Neuer Tag« je prišel pred kratkim na Dunaj Francis Oppenheimer, eden izmed najodličnejših članov finančne komisije entente, da prouči finančne razmere Nemške Avstrije in drugih novonastalih držav. Odsel bo najbrž te dni v Pariz. Ker bo njegovo poročilo ena najvažnejših podlag za finančne ukrepe v mirovni pogodbi, in ker je težko misliti, da bi se besedilo mirovne pogodbe ugotovilo pred prihodom Oppenheimerjev, je umevno, da bodo tudi nemško-avstrijski izvedenci dotlej odgodili potovanje na mirovno konferenco.

Razna poročila.**Lep, zaveznik.**

LDU Berlin, 27. maja. (DKU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča po »Corriere della Sera« iz Curiha: Kakor je sedaj znano, niso samo v Rimu, marveč

viš ob mlinu, tako v samotni, da se ga skoraj zbojiš...

Silno zanimiva je tudi pot na jug v Muljavo. Tu je rojstni kraj pisatelja Josipa Jurčiča. Še stoji hiša, kjer se je rodil in kjer žive še vedno njegovi sorodniki. Živo je pisatelju podobna njegova nečakinja. V hiši je spominska knjiga, v katero zapisuje svoja imena gostje in obiskovalci. Ni jih tekom leta ravno preveč. Tu pri Muljavi so l. 1475. Turki izvršili grozen napad na ljudstvo, ki se je k prazniku sv. Nikolaja zbralo na »žegnanje«. Mnogo domačinov je bilo ubitih; več kot 4000 ljudi, mož in žena, deklet in fantov so Turki odpeljali v sužnost. Še sedaj ni ljudstvu to izginilo iz spomina.

Kdor pa hoče imeti krasen razgled nad samostanskimi stavbami, nad Stično in vso dolino doli do bele cerkvice ob Muljavi, ta naj gre na Nograd zadaj za samostanom. Tu je vse odkrito pred teboj; v dolini spoznaš kraško tvorbo, čisto podobno oni cirkiški jezeru, le da je tukaj vse pokrito z rodovitno zemljo in gozdom. Ampak v času dolgotrajnega deževja se tudi ta dolina tja do Muljave prekrije s žirno vodo, da gledaš nanjo kakor na jezero, iz katerega se le samostanski gaj ob postaji dviga liki prijaznemu otočku v svobodno ozračje.

Obrni se kamorkoli, Stična tvori znamenit del zgodovine našega naroda do da-

tudi po drugih italijanskih mestih prepovedali slavje 24. maja, ker se vlada boji izbruha jeze proti zaveznikom. V Rimu so ukrenili vse potrebno za varstvo zavezniških poslaništev. V Milanu so morali demonstrante razgnati z brizgalnami.

Zadnji napori boljševikov.

LDU Amsterdam, 26. maja. (DUNKU.) »Times« poroča iz Helsingfors: Na fronti okoli Gačine, 43 milj od Petrograda, je vrkel rdeči generalni štab v torek in sredo v boj zadnje sile, ki jih je severna ruska armada popolnoma porazila. Finski prostovoljci so zavrnili s pomočjo angleškega brodogradilnega podjetja desno krilo. Predstraže severne armade se nahajajo glasom zadnjih poročil že na točkah, ki niso oddaljene od Petrograda več kot 30 milj.

LDU Lyon, 27. maja. (Brezžično.) Iz Kopenhagane se poroča: Estonska poslaništvo je sprejelo brzojavko, da je estonska armada po razrušenju vseh boljševiških postojank, zajela nad 1000 ujetnikov, več topov in da je sedaj še osem kilometrov pred Pskovom. Poslaništvo je uverjeno, da se to mesto, ki je velike važnosti, ne bo moglo dolgo držati.

Nemiri na Dunaju.

LDU Brno, 26. maja. (DUNKU.) Povodom protestnega zborovanja proti druginji, ki so ga sklicali socialisti, so se vršili po dvomljivih elementih povzročeni nemiri.

Boji na Ogrskem.

LDU Praga, 27. maja. (ČTU.) Situacijsko poročilo čehoslovaške armade: Položaj pri Miškovcih je neizpremenjen. Mažari napadajo od včeraj kraje Banreve in Putnok. Skušajo se polastiti ondote železniške proge. Boj traja dalje. Mažarski oklopni vlak je došel do Pere, vzhodno od Galše, vendar pa ga je naša artiljerija prepodila. V smeri proti Petroviczi odposlane patrle so trčile pri Tomaškovu na Gastel. Ob Donavi in na vzhodnem Slovaškem je položaj neizpremenjen. V zadnjih bojih so domače čete in legijonarji z uspehom odbili več mažarskih napadov.

Boljševiški begunci na Dunaju.

LDU Dunaj, 26. maja. (ČTU.) Dunajski poslanik mažarske boljševiške vlade dementira danes vesti, da so mažarski boljševiški vodje in poverjeniki iskali za svoje rodbine pribežališča v Nemški Avstriji. Nasprotno pa javljajo »Wiener St.«, da je že nekaj teh beguncev v Nemški Avstriji, da so nastanjeni v Matzeinsdorfu. En del beguncev pa bodo spravili v Drossendorf, kjer je bilo v vojni veliko taborišče inozemcev.

Bojkot japonskega blaga na Kitajskem.

LDU Amsterdam, 26. maja. (DKU.) »Morningpost« poroča iz Sanghaja, da se po Kitajskem širi bojkot japonskega blaga. V nekaterih krajih so napadli in izropali japonske trgovine. Ladje imajo pri izkrčevanju velike težkoče. V varnost japonskih trgovin so nastopile kitajske čete.

Iz Splita.

LDU Split, 26. maja. (DDU.) Danes so vsi parniki v luki okrašeni z zastavami radi rojstnega dne angleškega kralja. — Občina je odredila, da se morajo prijaviti vse osebe, ki so se naselile v mestu od avgusta 1914. Oni, ki ne bodo dobili dovoljenja za nadaljnje bivanje, se bodo morali izseliti ter bodo poslani v svojo domovinsko občino. Tujci se smejo na svojem potovanju muditi v Splitu samo tri dni.

nes. Pisatelj kakor Jurčič v svojem »Juriju Kozjaku«, dr. Janežič v svoji »Gospa iz Pristave« so zajemali iz nje; tudi mnogi drugi bi dobili posebno v socialnih razmerah, v katere je Stična s svojo bližino in daljšo okolico zapletena, marsikateri zanimiv problem za svoje pesniško snovanje. Ona je v resnici velik spomenik iz davne naše prošlosti, ki bi ga moral vsakdo poznati in ceniti ter skrbeti, da ostane v narodu vedno živ in vedno tak, kakor ga je v svojo sredo dobil.

* Znanstvenikom pa bi nudilo hvaležno delo raziskovanje raztresenih stičskih arhivov v cerkvenem in soc.-gospodarskem oziru. Znanstveniki, ki bi se za tozadevne študije zanimali, dobijo še polno gradiva, a je zelo raztreseno n. pr.: v Vidmu v arhivu stolnega kapitlja 5 zvezkov raznovrstnih listin, v nadškofjskem arhivu, fasc. 400, 48 prav tam, dalje prav tam v notariatskem arhivu in v zasebnih zbirkah; na Dunaju v dvorni knjižnici, cod. 7250 in v c. kr. hišnem, dvornem in državnem arhivu, cod. 401; v Zagrebu v arhivu stolnega kapitlja; v Ljubljani v deželnem muzeju; v Gradcu v vseučilišni knjižnici; v samostanskih knjižnicah v Wolfenbüttelu, v Runi itd. Tudi stavba sama in nje zgodovinski postanek čaka še znanstveno-umetniške raziskave.

Rudniška nesreča na Češkem.

LDU Moravska Ostrava, 27. maja. (ČTU.) Kakor poroča »Duch Casu« znašajo do sedaj ugotovljene žrtve pri premo-govniški nesreči 32 mrtvih in 60 poškodanih. Škoda se ceni na 4 do 5 milijonov kron. Pridobivanje premoga bo šele približno čez pol leta zopet mogoče. Vzrok nesreče še ni pojasnjen.

Nemške pritožbe proti Čehom.

LDU Berlin, 27. maja. (DKU.) »Vossische Zeitung« poroča: Nemška komisija za premirje v Spa-u je v noti od 25. maja prosila aliirane za pojasnilo o dogodbah, ki so baje 24. oktobra 1918 bili v ujetniškem taborišču v Samari, kjer je bilo 4000 nemških in avstrijskih ujetnikov. Tega dne so Čehi baje obkolili taborišče in naperili proti ujetnikom streljivo. Češki častnik je baje vsakega desetega moža ustrelil z revolverjem, tako da je padlo okoli 400 ujetnikov.

Vojno stanje v Sloveniji.

Naredba ministrskega sveta, s katero se za območje deželne vlade v Ljubljani od-rejajo izjeme od obstoječih zakonov.

Ker je v ozemlju, ki spada v upravno območje deželne vlade v Ljubljani, proglašeno vojno stanje, se za to ozemlje v smislu zakona od 5. maja 1869, drž. zak. št. 60, vsled sklepa ministrskega sveta, storjenega na podlagi člena 20. državnega osnovnega zakona o splošnih državljanskih pravicah od 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, začasno suspendirajo določbe 12 in 13 člena tega zakona.

Vsled tega nastopajo te-le postavne posledice:

1. Naredbi poverjeništa za notranje zadeve št. 134 in 135 o društvenem in shodnem pravu, objavljeni v Uradnem listu od 28. novembra 1918, št. XIV, se začasno razveljavljata.

2. Nova društva se brez oblastvenega dovoljenja ne smejo več ustanovljati. Ako oblast tekom enega mesca ne zabrani najavljene ustanovitve društva, je smatrati, da je ustanovitev dovoljena.

Politične oblasti smejo iz državnih interesov ustaviti delovanje že obstoječih društev, zlasti prirejanje društvenih zborovanj, ali predpisati posebne pogoje, pod katerimi zamorejo društva nadaljevati svoje delovanje oziroma prirejati zborovanja.

Politične oblasti imajo pravico poslati k vsem društvenim zborovanjem svojega zastopnika, ki je opravičen zaključiti oziroma razpustiti zborovanje, ako se razpravlja o stvareh, ki ne spadajo v statutarčen delokrog društva oziroma ki ogrožajo javni mir in red ali so protizakonite ali državi nevarne. Tudi smejo politične oblasti sistirati izvršitev sklepov, s katerimi društvo prekorači svoj statutarčni delokrog.

3. Shodi, katerekoli vrste, bodisi splošno pristopni ali omejeni na povabljen-goste, bodisi v zaprtih prostorih ali pod vedrim nebom, se smejo prirejati proti predhodni prijavi politični oblasti. Shode pod vedrim nebom sme politična oblast iz razlogov državnega interesa ali javnega miru in reda zabraniti.

Na vse shode smejo politične oblasti poslati svoje zastopnike, ki imajo analogne pravice, kakor na društvenih zborovanjih.

4. Upravna oblast je upravičena, da ustavi izhajanje ali razširjanje tiskovin, da izda zanje poštino prepoved in da začasno ustavi obratovanje obrtov, kateri razmnožujejo literarne in artistske proizvode ali z njimi trgujejo ter s tem ogrožajo javni mir.

Prestopki predstojecih določb kakor tudi odredb, ki so jih v svrhu izvršitve teh določb izdale oblasti, dalje prestopki policijskih odredb, ki so se izdale na podlagi § 8. zakona od 3. maja 1869, drž. zak. št. 66, se kaznujejo po § 9. tega zakona.

Ta naredba stopi v veljavo z dnem razglasitve.

Politične novice.

Demokrati in muslimani. Belgrad, 27. maja. V včerajšnji »Demokraciji« razpravlja poslanec Hamid Svizo (musliman) na nedavni napad na muslimane v istem listu. Svizo pravi, da je mogel napisati ta napad samo človek brez moralnega čustvovanja in značajnosti. V Belgradu govore, da je dotični članek napisal minister dr. Krulj.

Nesebična politika Francije. Pod naslovom »Izkoristimo Avstrijo« prinaša »Temps« članek, v katerem razvija sicer že znane ideje o potrebi vpostavitve politično in gospodarsko nove Avstrije kot sredstva, da se ta za vedno odtuji Nemčiji. »Temps« pravi: »Ako je potrebno, da napravljamo vojaške ukrepe proti nepo-

miriljivi Nemčiji, postopajmo tako, da bo v trenutku, ko se bo Berlin nahajal v vojni, ostal Dunaj popolnoma miren. Da se to doseže je treba vstvariti Avstriji novo bodočnost; to pa se lahko doseže, ako se pomaga Avstrijem, da rešijo svoj finančni problem, ki jih skoraj duši. Dati jim nezavisnost in istočasno odvzeti sredstva za življenje, pomeni nedoslednost, ki bi se obrnila v škodo zaveznikov.

Ako se hoče, da se reši Avstrija popolne propasti, ste potrebni takoj dve odločitvi. Dolg, ki ga je napravilo bivše avstrijsko cesarstvo med vojno — 68 milijard 479 milijonov kron do 31. oktobra 1918 — je razdeliti med države, ki so nastale ali pa se povečale na račun Cislajtanijske. Moglo bi se n. pr. odrediti, da prevzame vsaka teh držav škodo, ki odgovarja svoti dolgov, ki so bili podpisani na ozemlju, ki pa je potrebno, da zavezniki sami vzamejo v svoje roke za primeren čas kontrolo nad avstrijskimi financami.

Na o razmotriva »Temps«, kako bi se moglo takoj pomagati Nemški Avstriji, posebno z ozirom na njeno industrijo. Istočasno se obrača proti Italiji in pravi, da je ta francoska politika nasproti Avstriji neobhodno potrebna z ozirom na ono proti Nemčiji in zaključuje: »Francija in Italija bi se mogle medsebojno obvezati, da se združita v obrambo svojih skupnih pravic za slučaj, da bi Nemčija na kakršenkoli način hotela spremeniti sebi v korist položaj, ki ga bo dogovor vstvaril v Avstriji in ostalem ozemlju, ki je pripadalo Avstro-ogrski monarhiji. Kajti Francozi imajo legitimen in očividni interes, da oddaljijo Nemčijo od italijanskih ravnin in Jadranskega morja, kakor ga imajo Angleška in Amerika, da jo odstranijo od francoskih ravnin in Calaisa.

+ Iz Trsta. »Edinost« z dne 24. maja prinaša žalostno sliko duševnega razpoloženja tamošnjega prebivalstva, med drugim piše: Pretresljivi dogodki so pretresali to življenje do globin. Mnogi so prebili in se nadejajo, da se dvignejo zopet. Mnogi pa so padli, ker niso mogli prenesti. Mnogo jih je padlo — in še jih pada. Ne morejo se dvigniti več... duh jim je strl, volja zlomljena. Ne morejo se nadejati ničesar več — nada je zamrla v njih. Izpodmaknila se jim je moralna opora — zapadajo obupu. Moški in ženske! Življenje nima za te nesrečneže nobene cene več. Mečejo ga od sebe svojevolično kot stvar, ki je le v trpljenje. Breme, ki pritiska in povzroča boli. Nada, volja, energija so jim zamrle. Zato beže iz življenja v smrt, ker vidijo v tej odrešenju...!

P. P.
+ Zopet Radičeva izjava. Pariški »Temps« prinaša znano petico Radičeve seljaške stranke, ki nosi baje 150 tisoč podpisov.

+ Kako delajo Italijani propagando. Dopisnik »New York Timesa« piše svojem listu, da mu je pripovedoval neki ameriški častnik, ki je bil več časa v Trstu in Reki, kako delajo Italijani propagando. Med drugim mu je pravil, da so Italijani na Reki prinesli na trg živil in pozvali zbrano ljudstvo, da naj dvigne roke, kdor hoče živil. Ta prizor so fotografirali in razširili slike po svetu kot plebiscit Reke.

Nerednosti pri komisijah za klasifikacijo konj.

Od vseh strani prihajajo pritožbe, da cenilne komisije konj, ki hodijo po deželi, nastopajo dostikrat tako, da ni dvoma o tem, da prihajajo v nasprotja s svojimi predpisi. Posebno iz radovljiškega okraja prihajajo pritožbe. Zatrjujejo nam, da g. Perharc, ki je vodja komisije, ne obvlada svoje naloge. Prva reč mora biti, da se na njegovo mesto postavi v vseh oziirih sposoben in odločen mož. Naš kmetijski urad naj v tem oziru napravi odločne korake.

Dalje nam poročajo o podrobnostih takih nerednosti. Nekaterim kmetom jemljejo konje, medtem ko jih drugim, ki jih ne rabijo toliko, puščajo še več! Zgodilo se je, da so organi te komisije na željo posameznikov, ki se jim je zljubilo kakega konja, dotičnega konja vzeli kmetu in ga potem oddali dotičniku, ki si ga je želel. Da se to ni zgodilo vedno iz golega idealizma v opravljanju službe, za to naj služi v dokaz naslednje pismo iz radovljiškega okraja, ki ga prinašamo v prepisu:

»Spoštovani gospod Šar! — prosim pošljite še 350 kron, kar manjka na K 400, kakor smo se pogodili, ker jaz nikakor nisem voljan, truditi se zastonj. Čudno se mi zdi, da bi mogli besedo snesti... Da je bila kobila visoko cenjena, zato ne morem jaz nič, veste pa, da brez mene ne bi bili kobile nikdar dobili. Zato prosim še enkrat, da mi pošljete še takoj 350 kron, ker denar ni za mene, ampak za vse. — Upam, da se ne bomo podajali v nobeno razprtijo. — Vas pozdravljam Sturm, l. r. narednik. — Pozdrav: Res štabni narednik.

Objavljamo to značilno pismo v vednost nadzorjuči oblasti in zahtevamo, da se zadeva natančno preišče in napravi red.

Zahteva Jugoslov. Kmetijske Zveze.

S tem predmetom se je bavil tudi že odbor »Jugoslovanske kmetijske zveze, ki je v svoji seji 25. t. m. sklenil naslednjo resolucijo:

J. K. Z. ugotavlja, da so se godile in se gode pri klasifikaciji konj na deželi velike krivice kmetičem stanju. Dasi so se organizacije kmetov že opetovano pritožile proti poslovanju cenilnih komisij, trajajo te nerednosti še dalje, v nekaterih krajih n. pr. v Radovljici so se še pomnožile. Zato pozivlja J. K. Z. kompetentne oblasti, da dajo cenilnim komisijam toozirna najstrožja navodila, da proti vsaki krivici in njenim povzročiteljem najstrožje postopajo, po komisiji storjene krivice in nerednosti pa takoj popravijo.

J. K. Z. pozivlja vse K. Z., da zberejo nemudoma vse take nerednosti in jih primerno utemeljene sporoče tajništvu Jugoslovanske Kmetijske Zveze.

Dnevne novice.

— **Jugoslov. kat. akad. društvo »Krek«.** Na ustanovnem obnem zboru dne 17. maja se je preosnovalo Slov. kat. akad. društvo »Dan« v Pragi v Jugoslov. kat. akad. društvo »Krek«. Izvolil se je odbor: jur. Anton Kuharič, preds., med. Ivo Pirc, podpredsednik, med. Ivan Oblak, tajnik, teh. Vladimir Heraković, blagajnik, teh. Franjo Divišek, knjižničar, teh. Otakar Belandčič, gospodar, med. Jos. Flegler, odb. nam.

— **Častno občanstvo.** Dne 21. t. m. je izročila sorška občina svojemu bivšemu župniku Fr. S. Finžgarju umetniško izdelano diplomu častnega občanstva.

— **Splošna mobilizacija.** Vse se giblje... Kje? Ali niste videli, kako hite ljudje vseh stanov, kako drve avtomobili vojnih dobičkarjev? Nekaka mrzličavost so je polastila vseh. Le brž, le brž, mudi se nam! Kam? Pustite nas, nimamo časa, država kliče! Starikava teta je dvignila s postelje slamnjačo in privlekla na dan zavazano nogavico. Ljubljena tašča je odprla mizni predal, potegnila iz njega hranilnično knjižico... Za Bogal! Ali tudi ženske mobilizirate? Tudi! Kaj ni moških? Vse premalo! Moški pijejo! Torej je res mobilizacija. Grem na cesto. Pred pošto ljudje ne postajajo, vsakdo hiti resnega lica naprej. Hej, kaj pa to? Ljudje oblegajo banke... Ali preti finančni polom? Nel! Kaj ne veste, da se je vse mobiliziralo, da podpiše v teh zadnjih dneh našega prvega državnega posojila, kolikor ga je mogoče! S 1. junijem poteče rok podpisovanja, zato vse tako hiti!

— **Ribnica.** Občni zbor živinorejske in prašičjerejske zadruge se vrši dne 1. junija ob 4. uri popoldne v društveni dvorani v Ribnici.

— **Društvo pisarniških oficijantov,** oficijantov, pomočnikov in pomočnic kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev za Slovenijo v Ljubljani sklicuje na dan 1. junija 1919 ob pol 15. uri (ob pol treh pop.) v razpravnih dvorani št. 79 justične palače v Ljubljani, I. nadstropje, izvanredni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Ker pridejo na razgovor zelo važne stvari organizacije, se člani pozivljajo k polnoštevni udeležbi. Odbor.

— **Ribnica.** Šolska mladina deške in dekliške ljudske šole v Ribnici priredi dne 1. junija t. l. ob 4. uri popoldne gledališko predstavo. 1. »Čista vest«, igrica v enem dejanju s petjem. 2. »Na razpotju«, igrica v enem dejanju s petjem. 3. Petje in deklamacije. — K obilni udeležbi se vabijo vsi ljubitelji šolske mladine.

— **Slov. kmet. družba za državno posojilo.** V večerajšnji seji orednjega odbora je bilo sklenjeno, da podpiše Slov. kmetijska družba 100.000 K državnega posojila.

— **Cerkno na Primorskem.** V soboto so zaprli Italijani g. dekana Kunšiča in g. Kendo, župnika v Novakih.

— **Bankovci izven prometa.** Glasom dopisa jugoslovanskega zastopništva na Dunaju je avstro-ogrška banka potegnila iz prometa bankovce po 25 in 200 kron, emisija 27. oktobra 1918. Dasi ti bankovci niso bili v naši državi nikdar priznani, se opozarja, da tudi avstro-ogrška banka ne sprejema več označene bankovce v plačilo, temveč le v zameno do omejenega roka. Kdor bi utegnil imeti še kakke take bankovce, naj jih čimprej zamenja pri podružnici avstro-ogrške banke.

— **Jugoslovanski kreditni zavod r. z. o. z.** ustanovijo trgovci in obrtniki v Ljubljani. Namen jugoslovanskega kreditnega zavoda bo, preskrbovati srednjega in malega trgovca in obrtnika s cenim kreditom in nabavljati skupno tudi blago za nje. Deleži so po 100 K in je dosedaj že nad 150.000 kron deležev podpisanih, zagotovljenih je pa že za 500.000 kron. Do ustanovitve, ki se izvrši kmalu, se upa, da bo podpisanih še več deležev. Tak kreditni zavod, ki bo ščitil baš srednjega in malega

trgovca in obrtnika, je nujno potreben v dobi, ko se začneta trgovina in obrt zopet razširjati.

Ljubljanske novice.

1 **Zahvala.** Povodom moje štiridesetletnice bilo mi je izkazano toliko naklonjenosti, da me veže iskrena dolžnost, da se vsem cenj. častilcem in častilkam za krasne vence, šopke, darila in laskave častitke iskreno in najpristrčneje zahvaljujem. Z globokim umevanjem uvidevam, da slovenski narod ceni iskreno svojo Talijo, da spoznava v svoji lepi slovenski besedi vzvišeno pojmovanje kulturnega napredka, katero stremi v simbolu ljubezni do svobodne in nepresegljive grude naše lepe Jugoslavije, za neovrgljivo vstrainostjo v nadaljnjem razvoju dela za svobodo in kulturo. — Izražujoč željo, da slovenski narod tudi v bodoče ohrani svoji Taliji isto blagonaklonjenost, se za izkazano blagodarnost ponovno in najpristrčneje zahvaljujem z osobitim spoštovanjem vdani Anton Cerar-Danilo, igralec in režiser Narodnega gledališča. — V Ljubljani, dne 25. maja 1919.

lj Vsi starešine s. k. ak. društev se pozivajo, da pošljejo nemudoma svoje natančne naslove prof. Bogomilu Remcu v Ljubljani, Zarnikova ul. 17.

lj Starešinski sestanek se vrši v petek, dne 30. t. m. ob osmih zvečer na verandi hotela Union. Predava tov. Jos. Bižnik o boljševizmu. Vabljeni starešine in somišljeniki-akademiki. Prof. Remec.

lj Iz gledališke pisarne. Vsled nenadne bolezni gospodične Marjanovičeve odpade dne 28. t. m. zvečer predstava »Smrt Majke Jugovičev«. Uprizorila se bo Schönerherjeva »Zemlja« za abonement C.

lj Izlet v Dol pri Ljubljani. Ljubljansko okrožje Orlov priredi v slučaju ugodnega vremena na praznik Vnebohoda, v četrtek, dne 29. maja popoldanski pešizlet v Dol pri Ljubljani. Zbirališče ob 12. uri pri cerkvi sv. Petra, odhod točno ob pol 1. uri popoldne. Dolžnost odsekov je, da skrbje za polnoštevno udeležbo. V Dolu se vrši potem tudi okrožna seja. Bratje naj se udeležijo izleta v kroju, kdor ga nima, pa v navadni obleki. Na zdar! — Okrožno predsedstvo.

lj Odborova seja »Slomškove zveze« bo v petek ob 7. uri zvečer. Obravnavali bomo o ustanovitvi zajedničke kat. učit. organizacije SHS. Važno tedaj.

lj Vabilo k prireditvi viških šolarjev, ki se vrši v četrtek, dne 29. maja ob treh popoldne v Ljudskem domu na Viču. — Spored: 1. Pozdrav. 2. Deklamacija. 3. Pri-zor: Cigani in trije možiki. 4. Petje. 5. »Kaznovani lažnjivec«, šaljiva enodejanka.

Najnovejše.

POMNOŽITEV MANDATOV V NARODNEM PREDSTAVNIŠTVU.

m Belgrad, 27. maja. Kakor znano, je minister Sv. Pribečević meseca januarja v Zagrebu svečano izjavil, da število poslancev za narodno predstavništvo ni odločilno in da se morajo vse zadeve reševati sporazumno. Razprava o verifikaciji macedonskih poslancev pa je dokazala ravno nasprotno. To je dovedlo do zaključka v parlamentu, da se število mandatov poviša. Kakor se zdi, se bo to povišanje izvršilo na korist Bosne, Černogore, Dalmacije in Istre. V eni prihodnjih sej narodnega predstavništva se bo volil odsek, ki bo imel nalogo, proučiti to vprašanje. Z ozirom na to, bodo dale vse stranke svojim poslancem navodila, kako stališče naj zavzamejo z ozirom na to vprašanje.

PREDSEDNIK DEMOKRATSKEGA KLUBA ODSTOPI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Belgrad, 27. maja. Dr. Bogdan Medaković je odložil predsedstvo demokratskega kluba.

SRBSKE OPOZICIONALNE STRANKE IN DEMOKRATSKI KLUB.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Zagreb, 27. maja. »Hrvat« javlja iz Belgrada: Demokratski zajednici na večerajšnji seji ni uspelo izvoliti predsednika, ker so srbske opozicionalne stranke mnenja, da izvolitev skupnega predsednika ni potrebna. Demokratska zajednica ima biti samo kooperacija strank.

IZREDNI DRŽAVNI KREDITI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Belgrad, 27. maja. Na večerajšnji seji finančnega odseka je bil odobren izredni kredit za 3 mesece, julij, avgust in september, in sicer v višini 320 milijonov dinarjev in 165 milijonov kron, ki se imajo porabiti na račun državnega proračuna za leta 1919—1920, o katerem se bo razpravljalo te dni.

DRŽAVNI PRORAČUN ZA L. 1919.—1920.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 27. maja. Državni proračun za leto 1919.—1920. je predložen finanč-

nemu odseku v razpravo. Redni in izredni izdatki znašajo 1394 milijonov dinarjev in 1600 milijonov kron, medtem ko znašajo redni izredni dohodki 519 milijonov dinarjev in 1195 milijonov kron. Računajo, da bo proračunska razprava trajala preko mesec dni.

AGRARNA REFORMA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 27. maja. Razprave o agrarni reformi so privedle do spoznanja, da je to vprašanje nemogoče rešiti naenkrat. Posvetovanje v soboto ni došlo do definitivnega zaključka. Predvsem je le ugotovljeno, da je v principu odobreno od vseh skupin, da se ima dati odškodnina za zemljišča. V splošnem pa dosedaj ni bilo nobenega drugega razgovora kot samo o razmerah v Bosni. Odsek za agrarno reformo ni dobil dosedaj nobenih vladnih predlogov za ureditev posesti v Hrvatski in Slavoniji. Kolikor je znano, izdelujejo tozadevne predloge strokovnjaki iz Hrvatske, toda v kakšni smeri se to delo razvija, še ni gotovo. Znano je, da radikalc, zlasti iz Vojvodine, ne bodo šli v tem vprašanju z demokrati, temveč da se bodo zavzeli za čim pravičnejšo rešitev tega vprašanja. V poslanskih krogih je vzbudilo iznenadenje postopanje v Hrvatski, da se mora tudi mala posest pod 100 orali deliti.

ANGLEŠKA BOLNIŠNICA V BELGRADU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 27. maja. Angležinja Miss Nilgrode je otvorila v Belgradu bolnišnico, ki jo je sama uredila. V bolnišnico se bodo sprejemali samo ranjenci in siromašni meščani.

IZPREMEMBA POSLOVNIKA NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 27. maja. Radi nekaterih nedostatkov v določilih poslovnika narodnega predstavništva je došlo do revizije poslovnika. Odsek je sedaj dovršil svoje delo. Povodom razprave o poslovniku je pričakovati v zbornici živahne debate. Ob tej priliki bodo tudi razpravljali o delokrogu skupščine, ki se je sestala na podlagi novemberskih načel in prvi vrsti zato, da pripravi vse za konstituantno, katero priznava vse stranke.

ŽELEZNIČARSKI TEČAJI V BELGRADU.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Belgrad, 27. maja. Za otvoritev železničarskih tečajev v Belgradu je vlada dovolila 10.000 dinarjev podpore, vsled česar je pričakovati, da se ti tečaji v kratkem otvorijo.

ZAČASNA USTAVA SHS.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Belgrad, 27. maja. Minister za konstituantno dr. Kramer bo predložil že v najkrajšem času narodnemu predstavništvu zakonski načrt o začasni ustavi kraljevstva SHS.

BIVŠI ZAGREBSKI ŽUPAN DR. AMRUŠ UMRL.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

m Zagreb, 27. maja. Včeraj okoli osme ure je umrl v Zagrebu dr. Amruš, bivši župan mesta Zagreba. Dr. Amruš je bil marljiv delavec na kulturnem polju in ima veliko zaslug za udejstvovanje Jugoslavije. Bolehal je že dalj časa in končno svoji bolezniti tudi podlel.

POGAJANJA S POSAMEZNIMI NEMŠKIMI DRŽAVAMI.

LDU. Lyon, 27. maja. (DKU. Brezžično.) Za primer, da ne bi nemška državna vlada hotela podpisati mirovne pogodbe, namerava Francija začeti mirovna pogajanja s posameznimi nemškimi državami. Bavarska, Saksonska in druge države, bi se po mnenju Francozov v tem primeru gotovo ločile od nemškega rajha. Zdi se, da se Velika Britanija strinja s tem načrtom.

NOVE TEŽKOČE GLEDE KOROŠKE.

LDU Lyon, 27. maja. (DunkU. Brezžično.) Zdi se, da namerava Italija pred vsem zahtevati od Avstrije vojno odškodnino. Italija se upira sklepu sveta trojice, da se ima bivša avstro-ogrška trgovska mornarica, katere domača pristanišča so bila Trst, Pulj in Reka, razdeliti med zaveznike. Orlando podpira svojo zahtevo s trditvijo, da so bile ladje, ki spadajo v omenjena pristanišča, zaplenjene izključno po etah italijanske vojne mornarice; radi tega naj pripadajo Italiji. Južne meje Nemške Avstrije še niso določene, ker so nastale nove težkoče glede škode.

Koliko državnega posojila je podpisala ona gospoda, ki si je gotov čas napolnila svoje blagajne v ime »rodoljubja«?

Državni gozdovi.

(Konec.)

Da je ta slab zgled vplival tudi na priprosto ljudstvo, je lahko umljivo, posebno še, ko jim gredo dosedanja lastniki

v izkoriščanju bodoče državne imovine na roko. Zlasti delajo škodo nemški gozdarji — uslužbenci raznih graščin. Za malenkostni denar dopuščajo devastirati najlepše gozdne dele, da — po nekod se je celo pripetilo, da dobivajo les samo premožnejši, kot župan in imovitejši posestniki. V nekaterih krajih so gozdarji-uslužbenci tako predrzni, da dopuščajo sekanje le proti odškodnini, ki mora obstojati v blagu. Vzame se, naj bo to žganje, ali svinjska krača — ali kaka druga ljubeznjivost. Na ljudstvo tako počenjanje slabo vpliva. Preje nisi smel prestopiti na graščinsko ozemlje. Takoj si bil kaznovan. Danes pa pride graščinski uslužbenec v vas in kliče ljudi, naj gredo sekat, češ, »danes je gozd še naš«. Upati smemo v obtem interesu, da bo vlada takoj nekaj ukrenila v korist vseh, ki bodo morda pozneje rabili drva, a jih ne bo. Na eni strani je jasno, da delajo graščinski uslužbenci nalašč škodo, na drugi pa se bo ljudstvo pohujšalo in tudi pozneje ne bo hotelo respektirati državne imovine. Po nekaterih krajih kažejo brda že goličave, ki so lahko za okraj usodepolne.

Devastacije gozdov so vsak dan obsežnejše. Predlagamo, da se povsod, kjerkoli se bo odkupil gozd za državno last, občutno cene devastirani deli in odtegnejo od plačila. Devastacije zakrivljajo po večini le graščinski uslužbenci in ni izključeno, da po naročilu gospodarjev iz nagajivosti in škodoželjnosti, nekateri celo morda, da bodo mogli pozneje hujskati, češ, »ko je bil gozd še moj, ste dobili, kar ste hoteli, vlada vam ne da nič«, in tako buditi ljudsko nezadovoljnost.

Zo bodoče državne gozdove je zelo važno vprašanje o izrabljanju njihovih produktov. Ohraniti jih moramo dobičkasne, varovati jih bo treba kot stalen letni državen dohodek.

Izrabljanje naj se ne vrši samo s stališča enkratnega dobička, paziti je treba, da se ta dohodek res utrdi in po mogočnosti realnega gozdarstva razširi. Državen gozd mora uplivati tudi v tem oziru vzgojno na okolico. Čim več umnega gozdarstva, tem bogatejši kraj!

Dobičkaželjno in brezobzirno izrabljanje gozdov ima skoro vedno kot posledice poškodovanje gozda, večkrat pa tudi uničenje. Poškodovanje in uničenje gozda bi utegnilo imeti za gozdne okraje usodne posledice. Rodovitnost okraja, klimatične spremembe, vodovje itd. — vse to zavisi v veliki meri od dobro urejenih gozdov. Država je brezpogojno dolžna za svoje gozdove otrestiti se vseh dobičkaželnih podjetnikov in trgovcev, ki brezobzirno delajo le na to, da čim več iz svojega podjetja profitirajo. Čuvajmo gozde!

Po deželi se ustanavljajo lesne zadruge. Njim naj bi se priznala prva pravica dobave iz državnih gozdov. Po nekod so se lepo organizirali trgovci, kmetje, žagariji, vozniki, obrtniki itd. — Lesna zadruge bo vršila smisel socializacije vse-kakor veliko intenzivnejše kot razna velekapitalistična podjetja, pa naj se ta imenujejo Sava, Velika Gora, Croatia ali že kakorkoli. Zadruga bodo utrdile ljudstvu njega obstoj, posplošile ljudske dohodke in odstranile oduševitve velikega trgovskega kapitala. »Zadružništvo budi duha podjetnosti, požrtvovalnosti in nesebičnosti,« je nekje zapisano. Vsega tega smo potrebni v največji meri v naši sedaj še šibki državi.

Kapitalisti bodo planili po državnih gozdovih, da jih izrabijo, kot bo kazalo njim. Ni strahu! Zadruga morajo stopiti z njimi v boj; država mora podpirati zadružništvo, ako hoče imeti upliv na gospodarsko življenje države. Kapitalist se skriva pred davkom in državno kontrolo, zadruge vodi odprte račune.

Zadruga bodo morale stopiti v tem oziru z odločujočimi faktorji v stik. Podržavljenje veleposesev je prvi korak k socializaciji velekapitala. Ako je država na eni strani hotela v živo zadeti veliki kapital, ne sme dopustiti, da se isti razpase na drugem mestu.

Razna kapitalistična podjetja in akcijske družbe, ki skušajo izključno zase monopolizirati celo lesno trgovino, se bodo v prvi vrsti vrgle na že od nekdaj dobičkanosni eksport lesa. V Jugoslaviji bo to blago prvo in morda dalj časa edino eksportno blago, ki pride v velikih množinah v pošte. — Lesne zadruge morajo v tem oziru misliti na lastno zvezo, ki bi podrele članice strokovno nadzirala. Tudi strokovno vodstvo mora biti za vse zadruge centralizirano v zvezi, ki bi bila podrejena Zadružni zvezi. Zadružna zveza namerja že dalj časa ustanoviti zadružno banko. Zadružna banka bi za lesne zadruge najlažje in najboljšje opravljala komercialno delo v zvezi združenih lesnih zadrug. Na ta način bi bila tudi zadrugam zagotovljena možnost eksportiranja. — Tozadevne načrte in nasvete naj podajo strokovnjaki v državnem kakor tudi bančnem poslovanju! — Za vodstvo lesnih zadrug po deželi bo dosti sposobnih ljudi na

razpolago. Uspeh lesnih zadrug je zasil-guran.

Kjer ni lesnih zadrug, naj se les iz državnih gozdov proda na javnih dražbah trgovcem z lesom, kot je bilo že do sedaj v navadi. Seveda ne smejo veliki izključiti malih; vsakdo naj ima priliko po svojih močeh in znanju biti deležen dobrot. Le na ta način je mogoča zdrava in dobra konkurenca. — Pri oddaji lesa mora odpasti komoditeta uslužbencev v državnih gozdih, kot se je to do sedaj dogajalo po veleposesniških gozdovih, kjer so oddajali les samo izključno velikim podjetnikom, vča-

sih za naravnost smešne cene. Za usluž-bence je bil en podjetnik prava dobrota, imeli so veliko manj dela in pa tudi kaka kuverta se je tuintam našla s primežno in prijetno vsebino.

Pri državnih gozdovih se mora vršiti oddaja lesa popolnoma nepristransko. Vsaka politika mora biti do cela izključena, kar ni mogoče drugače doseči kot z javnimi dražbami.

Da se hoče državne gozdove izrabiti tudi v politične namene, je več kot jasno. Vsak dan imamo nove dokaze. — V nekaterih krajih sklepajo člani samo ene po-

litične struje, kako bodo delili veleposesniške gozdove. Pri stvari je čudno, da spravljajo v svet te misli v prvi vrsti v vojni obogateli dobičkarji. Morda hočejo z vratolomnimi idejami pokriti svoje polne listnice? — Govoriti o delitvi je nevarno; zlasti še, ako se trdi, kdor ni z nami, ta ne dobi ničesar. Cela zadeva diši po boljše-vištvu! Ljudstvo poučiti o pomenu socijali-zacije je dolžnost vsakogar, nikakor pa ne govoriti mu — »ti — mi bomo gozde de-lili«. Tuintam je morda kdo nasedel mam-ljivim vabam, večina ljudstva pa se otresa krivih prerokov.

Opomba: Dobro bi bilo misliti, kaj bo z lastnimi lovi veleposesstev. Lovce opo-zarjamo, da se godi tudi v tem oziru pre-cejšnja škoda. Vsi divji lovci so na nogah. Poskrbite pravočasno za varstvo živali, kras naših gozdov!

Aprovizacija.

a Aprovizacija južne železnice ima v svoji zalogi zopet ameriško mast in slanino.

Dobro sredstvo za železce so Fel-lerjeve odvajajoče rabarbarske „Elsa-kroglice“. Povzročijo dober tek in kre-pajo železce, škatej samo 12 kron. Priljubljene pri ženskah in otrocih. Naročajo od lekarnarja E. V. Feller. Stubica, Elsa trg šte. 134. (Hrvatska). Bolečine odpravljajo „Elsa-fluid“. Omot in poštnina se računa posebej in naj-ceneje. Kdor naroči več ob enem mnogo prihrani. (c)

Kuharica, popolnoma vešča v kuba-nju, srednje starosti išče službo. Gre samo v župnišče. Naslov pove uprava lista pod št. 3284.

Priljubljeno hišo z vrtom in Ljubljani ali okolici želijo kupiti. Naslove prosimo na: Janes Zelen-nik, poštno izročila, Ljubljana.

Izgubila se je črna manjata listnica s okrog 200 K denarja in vojaško dopustnico v nedeljo, dne 25. t. m. zvečer na cesti od Save do Medna. Poštni nadzornik naj jo vrne proti nagradi na naslov, označen v voj. dopustnici.

Star klavir ali pianino ako tudi ni ev. tudi samo igralnik, se kupi, plača se v denarju, ali tudi zamenja za sladkor in druga živila. Ponudbe z navedbo cene na upravo „Slovenca“ pod igralnika 3283.

Lokal ali že vpeljana trgovina se vzame v najem v prometnem kraju Gorenjske ali Dolenjske. Cenjene ponudbe na upravištvu „Slovenca“ pod „Trgovina št. 1904“.

Za sobnosilarska dela se priporoča Ljubljana, Rimska cesta 11.

Sadike-zelenjadne (kapus itd.) so na prodaj pri vrtnarju oskrbnistvu Fužine, p. Dev. Mar. Polje.

Smrekov les približno 100 kub.mtr., v Peračici pri Črnicu, podrt od vetra, se proda na mestu v gozdu. Ponudbe cen za izdelan in neizdelan les je poslati najkasneje do 5. rožnika t. l. na oskrbnistvo grofa Thur-na v Radovljici. 3244

LOV se odda v Sostrem v najem. Po-nudbe na oskrbnistvo Fužine, p. Dev. Mar. Polje pri Ljubljani.

Napredaj 2 fol. aparata, vel. 9x12 s imam optiko in 8x10 1/2 cm „Brovnic klap kodak“ (za rolifilm), ali zamenjam za dober 13x18 „Reise-kam.“ (kvadratičen). Naslov pri upravi „SLOVENCA“ pod št. 3275.

Mesto za učenko išče varuh za de-staršev v strogi trgovski hiši, najraje na defeti. Ima 6 razredov in je v go-spodinjstvu izurjena. Naslov: I. Zent-ner, Ramanik.

Dobro in pošteno kuharico koja oskrbuje vse poslove sama za malo gospodinjstvo dveh oseb brez otrok, išče odlična obitelj. Snažnost, veliko poštenje in marljivost mora se doka-zati. Mesto je stalno in dobra plača. Zar fin postopek. Ponudbe takoj prosi! Bagar, Nikolićeva ulica 12, Zagreb, 3280

SANATORIJ „MIRNI DOM“ je spet odprt in sprejema bolnike vseh vrst, kakor tudi okrepčanja potrebne. Zdravljenje, tudi izvrstna hrana pri zmernih cenah. Pojasni-la daje lastnik in vodja DR. FRAN-GEH, pošta Gornja Kunguta pri Mariboru. 3245

1000 kron dam temu, kdor mi dobi

! STANOVANJE !

obstoječe iz 2—3 sob s pritliklinami v Ljubljani ali pa v najbližji okolici. Po-nudba pod „Nujno 3281“ na upravo.

Spreten ROLAR se sprejme takoj s stanovanjem in hrano, plača po dogovoru. Ponudbe na J. Ora-žem, Selo-Moste pri Ljubljani.

Resna ženitna ponudba

Vsled izgube prve izvoljenke si iščem drugo družico za to solzno dolino v primerni starosti 20—24 let, izvežbano v trgovini in gospodinjstvu. Star sem 27 let, čedne zunanosti, neomadeževane preteklosti, blagega srca, v kratkem po-stanem samostojen trgovec in posest-nik. Predpogoji: blago in plemenito srce, neomadeževana preteklost in čedna postava. Le resne ponudbe s sliko pod „poroka v avgustu 3288“ na upravo „Slovenca“. Tajnost častna v slučaju vrtnice.

Vabilo na **redni občni zbor**

Kranjske dež. vinarske zadruga v Ljubljani

reg. z. z. o. z.

ki se bo vršil

dne 12. junija 1919 v veliki dvo-rani hotela Union ob 11. uri do-poldan s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje letnega računa za l. 1918.
4. Dopisilna volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Določitev čistega dobička v po-sebne rezerve (§ 10).
7. Slučajnosti.

Letni račun, bilanca, predlogi načel-stva in nadzorstva glede razdelitve čistega dobička ter poročilo nadzorstva so vsa-kemu zadržniku na vpogled razpoloženi v zadržni pisarni.

Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del zadržnikov. Ako bi tega ne bilo, vrši se pol ure po-zneje na istem prostoru in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število na-vzočih zadržnikov.

Ljubljana, 28. maja 1919.

Odbor.

Kuharja za restavracijo mladega, sposobne-ga, ki se razume tudi na močnatu jo-dila, sprejemem. — Ponudbe z zahtevo plače na Upravo Stabiških Toplic, Hrv.

Popravila žepnih ur in zlatnine sprejme: F. ČUDEN SIN — 3246 nasproti glavne pošte v Ljubljani.

Coklje (čevlje z lesenimi podplati).

Še mal ostanek v zalogi. Cena K 5— do 15— za par. Pri-poročamo solskim vodstvom za otroke in županstvom za občinske uboge.

Mirenska „Čevljarska zadruga“ Vrbovec, p. Mozirje.

St. 51. Britov z jako fi-nim rezim, lom, že brušena kar za ra-bo. Cene K 6-25, K 9—, K 13-50. — Zahtevajte veliki cenik z več nego 1000 slikami, brezplačno. — E. LUNA, Maribor št. 75.

Vino, staro in novo slivovko rum itd. nudim po naj-nižjih cenah. Kupujem suhe gobe in dobre vreče. **M. Rant, Kranj.**

Večja množina karbida

se dobi pri BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železnino v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 17. 5189

SREBRNA GARNITURA za čaj in belo kavo, s primerno ploščo, po možnosti stari baročni slog, se išče. Ponudbe podrobni mi podatki in ceno naj se blago-voljoposlasi na upravištvu Slo-venca pod „Srebrna garnitura“ 3243.

JOSKO SUSNIK, OROŽNIŠKI PODSTRAŽMOJSTER

KAROLINA SUSNIK ROJ. PRIJATELJ

POROČENA

VIDEM 25. MAJA 1919 DOBREPOLJE

Za košnjo

ima oddati »ZADRUŽNA CENTRALA V LJUBLJANI« Miklošičeva cesta št. 8, približno

500 komadov kos

v dolžini od 55 do 75 cm.

Naznanilo.

P. n. občinstvu naznanjam, da sem pričel s samostojno obrtjo

polaganje parketov.

Sprejemam vsa v to stroko spadajoča dela, kakor polaganje novih, struženje in čiščenje starih podov. — Naročila se izvršujejo solidno in točno po naj-nižjih cenah. Pismena naročila spreje-mam na naslov: Anton Bokal, Spod-nja Hraščica 39 pri Ljubljani, ustmena pa: Ljubljana, Ambrožev trg 8.

Anton Bokal, pokladalec parketov.

2755 (3)

RUM in SLIVOVKO močno in izvrstno blago, oddajam na debelo in na drobno po najnižjih cenah. ♦ **IVAN PERDAN, Ljubljana.**

Prodajalo se bo dne 7. junija t. l. posestvo bivše opekarne v Žabji vasi pri Novem mestu

obstoječe iz dveh hiš in 20 oralov gozda. Pričetek prodaje ob 9. uri dop. na licu mesta.

Ljudska posojilnica v Ljubljani.

ad št. 7740/16. 3303 (2)

Razglas.

Meseca junija 1919 se bode vršilo v Mestnem domu vsak torek in petek popoldne ob pol 4. uri javno

brezplačno cepljenje proti kozam (osepniceam)

Za Spodnjo Šiško v sredo, 4. junija v ljudski šoli.

Za Vodmat, v sredo, 18. junija v mestni ubožnici, vsako-krat ob pol 4. uri popoldne.

Pozivljajo se resno vsi starši, kojih otroci še niso cepljeni, da prinesejo te k cepljenju in k pregledu, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu izroče se tudi spričevala o cepljenju, ki so potrebna pri sprejemu otrok v šolo.

Z ozirom na nevarnost, ki preti v sedanjem času glede nastopa koz (osepnice), opozarja mestni magistrat, da je cep-ljenje najuspešnejše sredstvo zavarovanja proti tej bolezni, ter nujno pozivlja tudi vse one, ki morda niso bili še nikoli cepljeni, in vse tiste, pri katerih je že preteklo več let po zadnjem cepljenju, da se dajo sedaj cepiti oziroma na novo cepiti proti kozam.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 22. maja 1919.

Selce pri Cirkvenici, Hrvatsko Primorje

Hotel „ROKAN“ z lastnim morskim, solčnim in peščenim kopališčem se stavlja l. rožnika t. l. zopet v promet. Izborna domača kuhinja. Privatna stanovanja. Cene zmerno. Pojasnila daje občinsko poglavarstvo ali pa hotelir

Karl Dovečar.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Pavla Žiškowsky naznanja v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je njih iskrenoljubljani, dobri soprog, ozir. oče, stric, brat, gospod

Franc Žiškowsky
major stavbnega urada v Ljubljani

danes ob 1. uri popoldne nenadoma preminul.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v četrtek dne 29. maja ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Marmontova ulica šte. 16, na po-kopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bode brala v trnovski župni cerkvi. Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 27. maja 1919.

Potrj najgloblje žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prija-teljem in znancem tužno vest, da je moj dragi oče, gospod

FRAN RAVNIKAR
davčni nadupravitelj v p.

v Mariboru 21. t. m. po kratki in mučni bolezni preminul in bil pokopan istotam 24. t. m. na centralnem pokopališču.

Zahvaljujem se vsem, ki so spremlili blagopokojnega na njega zadnji poti in posebej še pevskeemu zboru, ki je pod vodstvom sod-nega svetnika gospoda Oskarja Deva zapel na grobu mojemu očetu v slovo v srce segajoči žalostinki.

Ljov-Maribor, 27. maja 1919.

Fran Ravnika, sin
stotnik.

3295

St. 51. Britov z jako fi-nim rezim, lom, že brušena kar za ra-bo. Cene K 6-25, K 9—, K 13-50. — Zahtevajte veliki cenik z več nego 1000 slikami, brezplačno. — E. LUNA, Maribor št. 75.

Vino, staro in novo slivovko rum itd. nudim po naj-nižjih cenah. Kupujem suhe gobe in dobre vreče. **M. Rant, Kranj.**

Večja množina karbida

se dobi pri BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železnino v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 17. 5189

SREBRNA GARNITURA za čaj in belo kavo, s primerno ploščo, po možnosti stari baročni slog, se išče. Ponudbe podrobni mi podatki in ceno naj se blago-voljoposlasi na upravištvu Slo-venca pod „Srebrna garnitura“ 3243.

Selce pri Cirkvenici, Hrvatsko Primorje

Hotel „ROKAN“ z lastnim morskim, solčnim in peščenim kopališčem se stavlja l. rožnika t. l. zopet v promet. Izborna domača kuhinja. Privatna stanovanja. Cene zmerno. Pojasnila daje občinsko poglavarstvo ali pa hotelir

Karl Dovečar.